

Februar 2012

Filmbranchen udfordringer – Del V: Filmbranchens problemer er selvforskyldte

Mange har gennem det seneste år påtalt at filmbranchen bløder. Og ingen tvivl om branchen bløder. Men når man i branchen ikke engang kan blive enige om årsagen til blødningen, er effektfulde løsninger selvfølgelig uden for rækkevidde.

Mange har – øjensynligt uden egentlig kendskab til branchens grundlæggende problemer – angivet løsninger, som skulle hjælpe filmbranchen til at genopfinde sig selv.

Alt man har kunnet komme op med, som svar på branchens mange problemer, er krav om kortere vindue for de 'små' danske film, ønsket om en generel øget fleksibilitet i vindueslængderne, troskyldige forestillinger om hvorfra biograferne i fremtiden skal hente deres indtjening samt ønske om udefinerede forsøg med lancering på forskellige platforme – alt sammen med bind for øjnene.

Det efterlader meget tilbage at ønske.

Det skulle ikke undre, instruktørers ønsker om et kortere vindue for de 'små' danske film, blev imødekommet af branchens parter, i ønsket om – kortvarigt – at stråle sig i kortsigtet *political correctness* – dog ganske uden det vil få egentlig effekt.

Problemet er, at kortvarigt efter denne imødekommelse, vil klagekoret atter stemme i. For ovenstående løser intet. Tværtimod. Og det er da også så langt fra at løse filmbranchens grundlæggende problemer, som det kan komme. Og mindst af alt de 'små' danske films problemer.

Årsagerne til det ikke vil hjælpe de 'små' danske film - at der bliver indgået aftaler om hurtigere udsendelse på DVD og VoD - er følgende;

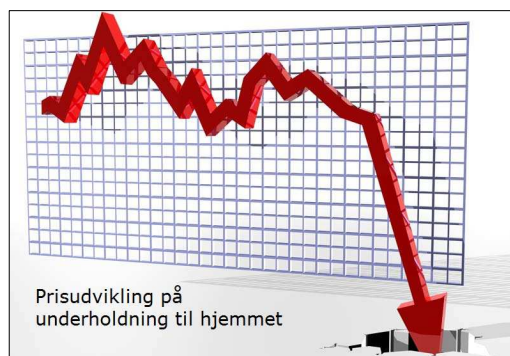
1. Det er ren utopi. Det kan simpelthen ikke lade sig gøre først at konstatere en flop i biograferne, og så udsende filmen på DVD og VoD øjeblikket efter. Det er der mange som ikke kan forstå, og der bliver ikke lyttet til årsagerne hertil. Hvis man ønsker at konstatere et flop i biograferne først, og gøre regnskabet op, f.eks. efter 4 uger, kan filmen ikke udsendes på DVD dagen efter, det er en lavpraktisk umulighed. Iflg. FAFID skal filmen først finde sin plads i den generelle DVD-udsendelseskalendar. Og der kan let gå 2-3 måneder før der er plads i denne kalender. Ikke at anerkende dette faktum er at tale mod bedreviddende. Og i øvrigt er der jo også en anden, ikke uvæsentlig, detalje; filmene skal jo også først lige markedsføres på DVD og VoD.
2. Hurtigere udsendelse på DVD og VoD, vil ikke få afgørende betydning på salget, for hvis publikum ikke vil se filmen i biografen, med de forholdsvis enorme markedsføringsressourcer der er blevet brugt, vil de heller ikke se den på DVD og VoD – *så længe publikum skal betale for at se filmen*. Det lader sig let dokumentere.
3. Hurtigere udsendelse på DVD og VoD vil blive budt hjertelig velkommen af filmturve. Filmturveverierne vil ikke blive løst med hurtigere udsendelse af filmene på platformene efter biografernes. Iflg. Rettighedsalliancen, som man må formode har ret godt styr på

disse detaljer, da de er finansieret af bl.a. filmproducenterne, opstår filmtyperne af *danske film* først én uge før udsendelse af filmene på DVD, før dette tidspunkt forekommer ingen nævneværdig illegal upload til internettet. Så hurtigere udsendelse på DVD og VoD vil kun forværre filmtyperne, med endnu tidligere illegale uploads. Det er dermed endegyldigt bevist, at det ikke er korrekt, når det påstås, at såfremt filmene ikke kan leveres, når publikum vil se dem, piratkopierer de dem i stedet. Tværtimod – danske film piratkopieres først, når de netop ER tilgængelige på DVD og VoD-platforme.

4. Og sidst, men ikke mindst, vil hurtigere udsendelse af film på DVD og VoD skade alle de øvrige film i biograferne, idet publikum får et diffust indtryk af, hvornår filmene er tilgængelige på platformene efter biografernes vindue. I sommer blev der afsendt et klart signal til de danske forbrugere med avisernes overskrifter; "Danske film kommer nu på DVD og VoD efter 4 måneder". Ved en imødekomme af instruktørernes ønsker risikere overskriften at blive; "Danske film kommer nu på DVD og VoD efter 4 uger", også selv om det praktisk slet ikke kan lade sig gøre, og det gennemsnitlige holdback fortsat vil være 4 måneder og 24 dage. Et diffust indtryk af vinduets længde, som uvægerligt vil følge af instruktørernes ønsker, vil få forbrugeren til at reagere ved generelt at sige; "Vi venter med at se filmen til den udsendes på DVD eller VoD" - det fortæller undersøgelser fra det amerikanske forskningsfirma, Ipsos MediaCT.

I øvrigt vil det kun gøre finansiering af de 'små' danske film endnu vanskeligere, idet forudsætningen for en dansk films finansiering; minimumsgarantier, vil være meget vanskeligt at vride ud af distributørerne i et miljø, som beskrevet ovenstående.

Filmbranchens grundlæggende problem er, at prissætningen i 'Home Entertainment'-sektoren er i frit fald, og at omfavelse af nye medier kun kannibalerer de gamle indtjeningskilder. Eneste mindre fordel i forbindelse med de nye medier, er besparelser, idet man ikke længere behøver fremstille covers og disc's, men omsætningen vil til gengæld falde yderligere. F.eks. har en årsopgørelse fra Nielsen SoundScan vist at pladebranchens omfavelse af de nye medier har betydet at pladebranchen har sat mere til end de har vundet.

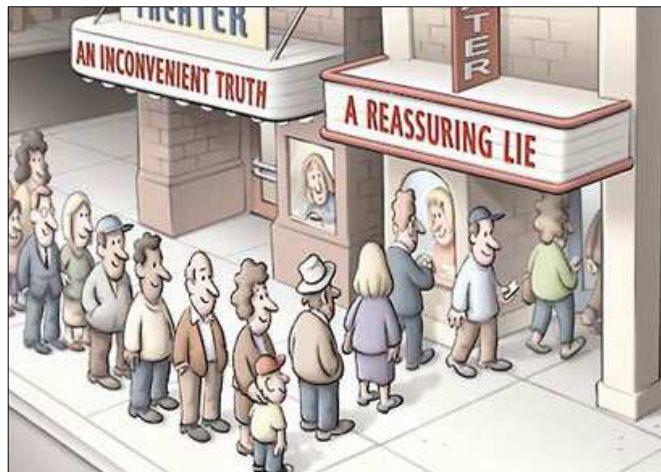
Årsagen til at prissætningen i 'Home Entertainment'-sektoren er i frit fald er, at producenterne i jagten på kortsigtet indtjening har ødelagt denne tidligere lukrative indtjeningskilde. Og producenterne har dermed vænnet forbrugeren til at spillefilm i hjemmet er til meget lav pris.

Nedenstående er, hvad vi dokumenteret ved om problematikken;

- Simultanudsendelse af film i alle medier på én gang, vil få biografernes besøgstal til at falde med 49% iflg. forskning af den amerikanske investeringsbank J.P. Morgan.
- Sidste gang filmbranchen ændrede forretningsmodel (i forbindelse med video), faldt biografbesøget fra 16,2 mio. årligt solgte billetter til 8,4 mio.
- De kommercielle biografer, som står for 95% af det nuværende marked, kan ikke overleve et 49% fald i tilskuerantallet.
- Simultanudsendelse af film fik biografernes besøgstal i Hong Kong til at falde med 70%.
- Adgang til spanske og indiske film på DVD og VoD har tørret denne, tidligere forholdsvis store, indtægtskilde ud for biografer i hhv. Los Angeles og London.
- Indtægterne fra "reprise", som tidligere stod for 30% af biografernes omsætning, tørrede ud fra den ene dag til den anden, i forbindelse med videoens fremkomst. Det blev dermed fastslået, at de film som var tilgængelige på video, valgte forbrugeren at se i hjemmet.
- Spillefilm og biografer er uløseligt forbundne. Hvis der ingen biografer er, giver produktion af spillefilm ingen mening.
- De amerikanske studier har skrinlagt deres eksperimenter med Premium Demand, efter forsøget måtte erkendes at være en indtjeningsmæssig fiasko. De amerikanske studier

blev da også advaret imod dette eksperiment, hvor de ville tjene en krone, men til gengæld ofre en femmer, samtidig med at det har givet forbrugeren et diffust indtryk af biografvinduet længde, og forbrugeren således hellere vil vente med at se filmene på DVD og VoD, til skade for ALLE film, iflg. undersøgelser fra det amerikanske forskningsfirma, Ipsos MediaCT.

- Publikum sætter pris over aktualitet. Publikum venter hjertens gerne med at se en film i 'Home Entertainment'-sektoren til prisen er passende lav, iflg. Michael Pachter, analytiker hos Los Angeles-baserede investeringselskab Wedbush Securities.
- Filmen "Margin Call", som blev udsendt simultant i de amerikanske biografer og på VoD, har indtjent \$4,0 mio. på VoD og \$5,1 mio. i biograferne. Under en konventionel vindueslancering kunne filmen have indtjent \$19,1 mio. alene i de amerikanske biografer, når man sammenholder indspilningstallene med Spanien, som udsendte filmen konventionelt. Der er således ikke tale om et gennembrud, men derimod en fiasko.
- Med reference til ovenstående forsøg med fiaskoen på "Margin Call" gik simultanudsendelsestilhængere i glædesrus over at "Melancholia" havde omsat estimerede \$2,0 mio. på VoD i USA, men sølle \$1,2 mio. i de amerikanske biografer. Og i øvrigt kun understreget af Zentropa-direktøren, Peter Aalbæk Jensens glædesstrålende udsagn om, at VoD-omsætningen var større end biografernes i USA, som argument for at simultanudsendelse var vejen at gå. Faktum er, at denne evaluering er på helt forkert grundlag; de \$2,0 i VoD-omsætning var et estimat af den totale omsætning, de \$1,2 mio. var efter kun 17 dages visning i biograferne. "Melancholia" er nu, pr. d.d., oppe på en indspilning på knap \$3,0 mio. i de amerikanske biografer – og dermed langt har overgået VoD. Tænk hvis denne film var blevet udsendt efter traditionelt bredt udsendelsesmønster i biograferne.
- Jo større en film bliver i biograferne, desto større bliver filmen i alle de efterfølgende vinduer.
- De amerikanske forsøg med simultanudsendelse af film, beror alene på film som er så små, at de ikke har nogen økonomisk relevans for biografvisning og udelukkende kan lade sig gøre fordi VoD-udbydere ejer 2 mindre amerikanske biografkæder. Der er ikke påvist en egentlig bevisførelse for eksperiments gangbarhed, men opretholdes udelukkende på langsigtede forhåbninger.
- Filmtyverier af danske film finder først sted, i langt overvejende grad, en uge inden filmen udsendes på DVD og VoD, iflg. Rettighedsalliancen.
- Biograferne sikrer en forholdsvis høj indkomst for hvert eneste par øjne der ser filmen, i modsætning til VoD, hvor film vises for kr. 37,00 – eller lavere – for et ukendt antal øjne.
- Biograferne har langt den overvejende del af omsætningen af alle vinduer – og der betales en stadigt stigende filmleje.
- De nye platforme kannibalerer blot de gamle, der er ingen forøgelse i transaktioner. iflg. forskning af engelske Screen Digest. Samtidig er prissætningen i 'Home Entertainment'-sektoren er i frit fald. Ved en omfavelse af de nye platforme – som blot kannibalerer de gamle – er det muligt der kan tjenes en krone, men hvad hjælper det, hvis man samtidig sætter en femmer til.
- Konkurrencen på VoD- og streaming platformene bliver tilmed utrolig hård, og det eneste sted de for alvor kan konkurrere, er på prisen. Man vil fortsat se en faldende udsalgspris i "Home Entertainment"-sektoren.
- Forsøg vil ikke give bare antydningssvis mening, så længe forsøgene ikke klart er defineret, succeskriterier, forudsætninger og konsekvenserne klarlagt og biograferne friholdt for evt. tab. Hertil skal så lægges hvordan man forestiller sig ordentligt

forsøgsgrundlag, så længe kun 6% af danskerne har adgang til, og er fortrolige med, VoD. Eneste effekt af disse forsøg vil være at give VoD et *boost*. Det vil ikke være muligt at fremkomme med noget brugeligt resultat af disse forsøg, udover det nævnte *boost*. Hvorfor skulle biograferne dog medvirke som forsøgsdyr i eksperimenter, som alene vil føre til biografernes egen destruktion?

- Iflg. en Greens-undersøgelse ønsker kun 24% af de danske forbrugere simultan-udsendelse af film i både biograferne og på DVD/VoD. Dette tal reduceres til kun 12%, hvis simultanudsendelse af film har konsekvenser for biograferne
- Forsøg med kortere holdback generelt vil være uafvendelig. Hvis man først har lagt vindues-forretningsmodellen ned, kan den ikke reetableres.
- Filmbranchens forretningsmodel adskiller sig så væsentligt, at sammenligning med andre brancher er omsonst.
- En lang række toneangivende amerikanske instruktører har udtrykt deres støtte til opretholdelse af et 4 måneders biografvindue.
- Hurtigere udsendelse af enkelte film på DVD og VoD skader samtlige films indspilning i biograferne, iflg. det amerikanske forskningsfirma, Ipsos MediaCT og understreget af Bill Mechanic, tidligere topchef i 20th Century Fox og for nuværende filmproducent i selskabet Pandemonium.
- Undersøgelser har påvist, at forbrugeren betragter en film hurtigt udsendt på DVD og VoD, som dårlig.
- Iflg. en Google-undersøgelse er det blevet påvist, at hurtigere udsendelse på de øvrige platforme skader *repeat business*. Samme undersøgelser påviser at et langt biografvindue rent faktisk styrker filmenes samlede indkomst på alle platforme. I en solid vindues-forretningsmodel undgås det nemlig at filmene konkurrerer med sig selv.
- Spillefilm finansieres gennem salg med eneret indenfor territoriale grænser, hvis denne principielle forretningsform bliver udhulet, gennem streaming af film over landegrænser, ville de fleste danske film slet ikke kunne finansieres.
- Iflg. undersøgelser fra Dansk Reklame Film, er publikums hukommelse af noget de har set på biografernes store lærred mange gange højere, end noget de har set via den lille skærm i hjemmet. Hvis man flytter publikummet fra højt hukommelsesmiljø til lille, vil branchen på sigt have skudt sig gevaldigt i foden. Forestil dig at være debutinstruktør i det miljø – det er såmænd rigeligt svært at bryde igennem i det nuværende miljø.
- Der vil blive hårdt brug for at distancere biografspillefilm fra øvrige film på VoD, hvor der tilbydes tusindvis af film i samtlige formater, lige fra TV-film over TV-serier til spillefilm.

Først når filmbranchen forholder sig til disse grundlæggende fakta, kan egentlig diskussion om løsninger påbegyndes.

Det Danske Filminstituts passivitet i denne anledning er u hensigtsmæssig. I et land, hvor statsstøtte til filmindustrien får branchen til at agere en hel del anderledes end lande, hvor filmindustrien ikke er baseret på statsstøtte, bør det være DFI's ansvar at holde balance i disse forhold. I stedet for at kulegrave denne problematik og nedsætte et udvalg på tværs af branchen, for behandling af dette problem, ser man blot DFI – som alle øvrige i branchen – respondere på de kortsigtede politiske vinde der fejrer over denne problematik, og som beklageligvis slet ikke grundlæggende løser problematikken og i øvrigt udelukkende bygger på udbredt manglende viden.

Mange råber ordet 'forsøg', men ingen har gjort sig tanker om, hvorledes disse forsøg skal foregå, endsiges konsekvenserne, succeskriterierne, forudsætningerne, og ikke mindst; at biograferne friholdes for evt. tab i forbindelse med disse forsøg. Når det er klarlagt, skulle det ikke undre, om biograferne er friske på forsøg. Men forsøg med bind for øjnene og med betydelig risiko, er ikke ligefrem biografernes kop the.

For at behandle og løse denne problematik burde DFI omgående initiere følgende;

1. Nedsættelse af kommissorium på tværs af branchen for kulegravning af denne problematik. Efterfølgende igangsætte forsøg, som er nøje formuleret, konsekvenser, forudsætninger og succeskriterier klarlagt og biograferne friholdt for evt. tab.
2. Omgående få slettet den oldnordiske klausul i støttevilkårene, om forudsætningen for støtte, er biografdistribution. En af de få ting både instruktører og biografer er enige om.
3. Instruktører, producenter, distributører og biografer skal sættes fri af åget om at alle danske film, som er produceret med støtte af DFI, SKAL have biografdistribution. "Sæt filmen fri" lyder det fra instruktørerne, kun rimeligt at producenter, distributører og biografer ligeledes sættes fri.
4. For at afhjælpe de 'små' danske films situation, bør 3 af disse film årligt udsendes gennem en pakke i Biografklub Danmark-konceptet.
5. Der bør åbnes mulighed for at de allermindste danske film udsendes direkte på gratis-TV. Det er den eneste seriøse måde de allermindste danske film kan nå et publikum på.
6. Der bør etableres statslig erhvervsstøtte til udviklingen af VoD-tjenester, i respekt for biografernes vindue, selvkært.
7. Biografernes vindue skal opretholdes på nuværende gennemsnitlige niveau. Der er udelukkende økonomisk negative følger af et kortere biografvindue. En imødekommeelse af simultanudsendelsestilhængere vil kun forværre filmbranchens samlede økonomi.
8. Der skal omdirigeres endnu flere støttemidler til lancering af danske film, og lanceringen skal påbegyndes langt tidligere, end tilfældet er i dag. Jo større en film bliver i biograferne, desto større bliver filmen i alle de efterfølgende vinduer.
9. Der skal etableres lovgivning for hindring af illegal fildeling og cyperlockers på internettet.

Dét må være måden at håndtere denne problematik på, og dermed gøre et forsøg på at fremtidssikre filmbranchen, i stedet for blot at lade uvidenhedens kortsigtede ræsonnementer råde.

København, den 31. januar 2012

Kim Pedersen
Formand, Brancheforeningen Danske Biografer